KATOLIČKI LIST

Izlazi svakog četvrtka. Predplata godišnje Kn 3000.—, pol godine Kn 1500.—, a četvrt godine Kuna 750.—. Pojedini broj Kn 60.—. Za inozemstvo predplata godišnje Kn 4000.—.

Curate strenue, ne Ecclesiae castra defensoribus careant in regno Croatiae

Leon XIII. u Breveu na urednika »Kat. Lista«, dne 4. travnja 1900.

Rukopise valja slati: uredničtvu Kaptol 29. — Predplata se šalje pošt. čekom br. 35.021. — Oglase i sav upravni dio: Kaptol 29.

Broj 16.—17. | U Zagrebu, 26. travnja 1945. | Tečaj 96.

Psovači stidite se!

Psovka je nepravda proti Bogu Stvoritelju, Odkupitelju, Posvetitelju!

Propovied preuzvišenoga gospodina Nadbiskupa u katedrali na završetku Tjedna protiv psovke, 15. IV. 1945.

Katolički muževi, žene, dragi vjernici! Kad je umirao car Ferdinand I. zapovjedio je, da se na njegov grob uklešu rieči — fiat justitia, pereat mundus! Neka se vrši pravda ma propao i čitav sviet! I sam turski sultan Sulejman, kad je doznao za to, uskliknuo je: »Umro je pravedan i pošten vladar!«

I kad bih ja imao glas groma, onda bih doviknuo svima psovačima širom zemlje, a osobito onima u našoj hrvatskoj domovini, ono isto, što je napisano na carskom grobu — fiat justitia, pereat mundus! Neka budemo već jednom pravedni prema Bogu, ma propao i čitav sviet! Jer psovači nanose nepravdu Bogu na trostruki način, budući da je On naš Stvoritelj, naš Odkupitelj i naš Posvetitelj.

Psovači, moramo im reći, vi nanosite nepravdu Bogu, jer je vaš Stvoritelj! Svakako se o nepravdi može govoriti ondje, gdje postoji jedna težka obveza. A nema na zemlji čovjek teže obveze negoli davati dužnu čast Bogu. Jer zato i samo zato, veli sv. Ignacije, stvoren je čovjek od Boga, da »Gospodina Boga svoga hvali, da mu služi i *tako dođe u nebo*« (Exerc. spir.). A nitko tako ne gazi ovu temeljnu obvezu prema Bogu kao psovač, koji pljuje izravno Bogu u lice. Time ga vrieđa ponajprije ukoliko je njegov Stvoritelj.

Nije naime bez razloga rekao netko, da se čovjek odnosi prema Bogu nekako slično kao što i lutka prema majstoru. Lutka ima neku sličnost s čovjekom, s majstorom, koji ju je načinio, ali ona je ipak samo lutka i samo majstor je čovjek. Čovjek pak, bio on koje mu drago dobi, zanimanja, učenosti, dostojanstva, snage, jest i ostaje u odnosu prema Bogu Stvoritelju samo stvor, kojega je Bog načinio na sliku i priliku svoju. Prava i jedina zbilja jest i ostaje dovieka samo Bog. Odkuda dakle dolazi ta biedna lutka, koja se zove čovjek, da pljuje u lice svomu Stvoritelju, umjesto da Mu bude zahvalan dovieka, što ga se udostojao dozvati iz ništavila u život? Pa još na kakav način! Obični ljudski majstor pravi doduše lutku na sliku i priliku svoju. Ali ta lutka niti govori, niti misli, niti se giba. Stvoritelj pak u svojoj bezkrajnoj dobroti i ljubavi, kad je stvarao čovjeka, dao mu je razum i slobodnu volju, dva najplemenitija svojstva, koja ga izdižu nad sve druge vidljive stvorove i čine najsličnijim Stvoritelju svome, tako da i sam Bog, kao zadivljen nad svojim djelom, govori: »Rekoh: Bogovi ste; vi ste svi sinovi Višnjega« (Ps. 81, 6). Pa ako taj veliki Stvoritelj na usta prorokova upozoruje: »Stidi se Sidone! Govori more« (Iz. 23, 4), jer je nakon razorenja susjednog mu grada Tira sve opustjelo, ne bi li danas mi morali s puno više razloga doviknuti psovačima u hrvatskoj zemlji: »Stidite se psovači! Vaše psovke su pridoniele najveći dio, da su ovolike strahote snašle našu divnu zemlju, i da im se još uviek ne vidi kraja!«

Ali nije to dosta. Psovači, vi nanosite nepravdu Bogu i to time, što On nije samo Vaš Stvoritelj, nego je i vaš Odkupitelj. Kad je naime čovjek svojom vlastitom krivnjom iz stanja nevinosti, u koje ga je stavio njegov Stvoritelj u raju zemaljskom, biedno pao i postao robom grieha i sotone, nikada se ne bi više bio pridigao, da ga nije pridigao Bog, odkupivši ga iz robstva. Pa još uz kakvu cienu! »Niste odkupljeni razpadljivim srebrom ili zlatom iz grješnoga svojega življenja, koje vam je predano od otaca, nego skupocjenom krvlju Krista, kao nedužna i neokaljana janjeta, koji je preodređen prije postanja svieta, a javio se u posljednje vrieme poradi vas« (I. Petr. 1, 18—20). Tako nas opominje prvak apostolski, sv. Petar. Po prvome smo, zemaljskom Adamu, iz stanja milosti pali u najstrahovitiju biedu, po drugome, nebeskome Adamu, Kristu, dignuti smo iz bezkrajne biede u stanje milosti tako veliko, da se sveta Crkva na Ve-

liku subotu ne ustručava pjevati iz dubine srdca: »O felix culpa, quae talem ac tantum meruit habere Redemptorem! O sretne li krivnje, koja je zaslužila imati takvog i tolikog Odkupitelja!«

Psovači, da li je to razlog, da otvarate svoja pogana usta i sipate pogrde na Boga? Kažu, da je jednom u rimskom cirkusu na najveće začuđenje ljudi lav, koji je bio određen, da se bori s osuđenima u areni, umiljato legao do jednoga čovjeka, koji je bio osuđen na smrt, i, umjesto da ga raztrga, počeo mu lizati ruke. Kad su iztraživali stvar, saznali su, da je prije mnogo godina taj čovjek našao na toga lava u pustinji, kad lav nije mogao hodati radi velikoga trna, što mu se bio zabio u šapu. Čovjek mu izvadio trn i povezao ranu, i životinja se, evo, pokazala zahvalnom za malo dobročinstva. Ne moramo li i opet reći ono, što čitamo kod Izaije proroka: »Vol poznaje gospodara svojega i magarac jasle gospodara svojega. Samo Izrael ne poznaje, narod moj ne razumije!« (Iz. 1, 3). Psovači! Vi stojite niže od vola, niže od niemoga magarca, koji, makar bez razuma, pokazuju se zahvalnima za šaku siena, slame i vode što im pruži gospodar, a vi pljujete u lice Bogu, koji vas toliko ljubi, da je sašao na zemlju u slici čovjeka, da vam može dati svoje tielo za hranu i krv svoju za pilo. Psovači, stidite se!

Stidite se i iz trećeg razloga! Bog nije samo vaš Stvoritelj, On nije samo vaš Odkupitelj, On je i vaš Posvetitelj! Nije se naime zadovoljio ni time, da nas je sve odkupio bez ikakvoga našeg sudjelovanja od robstva đavolskog, nego čini sve, da ne klonemo na našem životnom putu od rana, koje smo zadobili svojim padom. Zar ne znate što moli biskup, kad pred njim kleče potvrđenici? »Svemogući, vječni Bože, koji si se udostojao ove sluge preporoditi vodom i Duhom Svetim, i koji si im dao oproštenje sviju grieha, izlij na njih s neba sedmerostrukoga Duha svoga svetoga utješitelja! Duha mudrosti i razuma! Duha savjeta i jakosti! Duha znanja i pobožnosti! Napuni ih Duhom straha tvojega i znamenuj ih znakom križa Kristova za postignuće vječnoga života!« Znade naime Stvoritelj naš, da nije dovoljno staviti lađu na more, pa ma kako bila liepa i velika, nego joj trebaju i jedra, da se može gibati napried. Znade, da nije dosta, što nas je postavio na pučinu života i odkupio krvlju svojom, nego nam treba snage, posvetne milosti, da se uzmognemo lako i brzo primicati k svome vječnome cilju. Učinio je s nama isto što i s orlom, koji bi se bez krila nemoćno valjao po zemlji, dočim se pomoću krila, koja mu je dao, diže do nebotičnih vrhunaca prema sjajnome suncu.

Psovači, stidite se! Da li je zato zaslužio, da mu pljujete svojim poganim ustima u lice? I ako se nadate, da ćete moći dovieka nastaviti nekažnjeno psovati, bojim se, da će se i na vama brzo izpuniti rieč Svetoga Pisma: »Jer se nada nezahvalnika raztopi kao inje zimsko i proteče kao voda nevaljala« (Mudr. 16, 29).

Katolički muževi i žene, dragi vjernici! Ako je ikada bio čas, da svim silama zagrabite, da se iztriebi ova sramota iz naše sredine, psovka, onda je to sigurno danas. Svima nam je na srdcu spas našega naroda, naše domovine. A ne zaboravite one ozbiljne rieči, koju sam vam već toliko puta spomenuo, jer je rieč Božja: »Koji blagoslivlju Njega, nasliedit će zemlju: a koji Ga proklinju, iztriebit će se!« (Ps. 36, 22). Zar nije pametnije, da si priskrbimo blagoslov Božji? Kad je Kolping, nenadkriljivi prijatelj siromašne radničke mladeži, bio u Ostende-u u Belgiji, stanovao je kod nekog starog pomorskog kapetana. Ovaj mu je jednom zgodom rekao nešto liepa. »Moj blagopokojni otac, također pomorac, dao mi je na put dobru pouku, koja nije ostala bez upliva na moju nevjerojatnu sreću u životu. Rekao mi je, da si skoro svu nesreću navuče čovjek na sebe svojom vlastitom krivnjom. Tko ima Boga pred očima na svakom koraku, toga Bog na svakom koraku štiti. Zapovjedio mi je, a ja toga nisam nikad propustio, da svaki dan sa svojim mornarima molim jutarnju i večernju molitvu, te nikada i ni pod kojim uvjetom ne trpim psovke na lađi. Četrdeset sam godina plovio, morem i održao obećanje, jer nikad nije pala ni jedna psovka na lađi. I Bog me je svuda čuvao i spasio! Psovači, ne zaboravite toga! A ne zaboravite ni vi svi, koji ljubite Boga i domovinu!

Zbornik zagrebačke nadbiskupije

»Zbornik« je djelo, koje svojom biranom sadržinom znatno obogaćuje hrvatsku kulturnu poviestnicu, napose vjersko-crkvenu. Izrađeno usred ratnih oluja, u doba tjeskoba, tračak je utjehe i nada. Hvalevriedno je i smiono, što se »Hrvatski izdavalački bibliografski zavod« u Zagrebu odlučio na izdavanje »Razprava i spomenika iz hrvatske kulturne poviesti« te kao prvo djelo izdao »Zbornik zagreb. nadbiskupije«.

Razprave (20), što su ih savjestno i s ljubavlju napisali naši domaći stručnjaci, odkrivaju neke stranice naše prošlosti po prvi puta, a neke, koje su bile zastrte mrakom, osvjetljuju novim svietlom. »Zbornik« je uredio akademik, sveučilišt. profesor Dr. Dragutin Kniewald. Upravo je on djelo i zamislio, dao osnovu, odabrao radnje i našao suradnike.

Radnja našeg učenjaka Dra Mihe Barade: »Važnost osnutka zagrebačke biskupije« temelj je ostalim Zbornikovim razpravama. Na cigle četiri stranice sažeo je zanimivu poviest Posavske Hrvatske (Pannonia Savia) u razdoblju od 3. i 4. do 11. stoljeća, a upravo ovo područje pokrivala je gusta tama. Iz njegovih se podataka možemo uvjeriti, da su vjerske i kulturne prilike na tom području doista bile nesređene i tužne, te da je osnutak zagreb. biskupije (god. 1094.) bio od odlučne važnosti za čitav kulturni razvitak ne samo Posavske Hrvatske nego i cieloga hrvatskoga naroda. Sve ostale radnje u Zborniku krepka su potvrda zaključaka Baradine razprave.

Na sadržaj prve razprave zgodno se nadovezuje radnja Dra Josipa Butirca: »Zagrebački biskupi i nadbiskupi 1094.—1944.« t. j. vremenski razslied onih muževa, koji su bili na čelu zagreb. biskupije, a koji su svojim sustavnim radom kroz 850 godina tako blagotvorno utjecali na razvitak vjersko-ćudorednog i prosvjetnog života hrvatskog naroda, da je područje zagreb. biskupije — u ono doba zapušteno — postalo kulturnim središtem ne samo Posavske već ciele Hrvatske. U drugoj radnji »Popis župa zagreb. biskupije od god. 1334.« prikazuje isti pisac ono široko polje, na kojem su zagreb. biskupi stoljećima radili. Za vrieme turske vlasti veliki je broj tih župa stradao, nekih je župa nestalo netragom, tako da do danas uza sav trud nije uspjelo za dosta veliki broj župa odrediti ubikaciju. Dok Dr. Zlatko Tanodi u razpravi: »Izprave zagreb. biskupa Stjepana I. i Stjepana II. (1215.—1247.) kritički obrađuje sadržaj tih izprava i pitanje njihove izvornosti, Dr. Dragutin Nežić donosi životopise — do danas najpodpunije — dvojice zagreb. biskupa, koji su se proslavili vanrednim krepostima i apostolskom revnošću: to bl. Augustina Kažotića (1303.—1322.) i Martina Borkovića (1667.—1687.), sinova hrvatskog naroda. Vrlo dobro pristaje i životopis sv. Kvirina, muč. nekadašnjeg biskupa sisačke biskupije, od istog autora. Sv. Kvirin s pravom se naime smatra predšastnikom zagreb. biskupa. Područje bivše sisačke biskupije, koje je nestalo u šestom stoljeću, uklopljeno je naime u zagreb. biskupiju. Vrlo zanimiva i poučna je radnja Bartola baruna Zmajića: »Grbovi zagreb. biskupa i nadbiskupa« sa slikama i opisom grbova i to od onog vremena, kad je u nas bila uobće uvedena uporaba grbova, od vremena kad su se biskupi služili svojim rodbinsko-plemićkim grbovima, sve do novijeg doba kad su zagreb. biskupi i nadbiskupi sami sastavljali svoj grb — strogo biskupsko-crkveni — već prema osnovama svog rada, što su ga nastupajući biskupsku službu sebi preduzeli.

Velikim trudom, ali i dragocjenim zaključcima izrađene su tri liturgijsko-poviestne razprave i to: »Kalendar zagreb. stolne crkve od 11. do 19. stoljeća«, od Dra Nikole Seršića, i dvie od Dra Dragutina Kniewalda: »Zapoviedani blagdani po starom zagreb. obredu« te »Himnodija zagreb. stolne crkve«.

Dr. Seršić izvršio je vrlo tegotni, suhoparni, ali vrlo važni posao. Njim je odkrio razne utjecaje na stvaranje naše kulture počam od 11. stoljeća njihova izhodišta i puteve, kojima su doprli do nas. Razprave Dra Kniewalda važna su nadopuna njegova mnogogodišnjeg naučenjačkog rada oko iztraživanja zagreb. liturgije. Svojim radom iznio je na vidielo čitavu riznicu gradiva za poviestničare, umjetnike i kulturne pisce uobće. Plodove svoga rada objelodanio je u našim i stranim revijama, u brojnim monografijama, u izdanjima Hrvatske Akademije znanosti, neke i na madarskom jeziku. Njegovim djelima potaknuti su naši stručnjaci na proučavanje rukopisa i djela, koja su pohranjena u Metropolitanskoj knjižnici i u Riznici zagreb. katedrale.

Izcrpivi i pregledni prikaz djela Matropolitanske knjižnice sastavio je za »Zbornik« njezin knjižničar Antun Markov pod naslovom: »Metropolitanska knjižnica« i u radnji »Katalog metropolitanskih riedkosti«. Iznio je popis dragocjenih kodeksa počam od 11. stoljeća, koji su od velike važnosti za upoznavanje naše kulturne poviesti — za umjetnost, prosvjetu i znanost.

Kad je u Riznici zagreb. katedrale i u Metropo- učavanje. Tako Dr. Slavko Šarić u razpravi: »Iluprocjenih spomenika, dali su se naši stručnjaci na proučavanje. Tako Dr. Slavko Šarić u razpravi: »Iluminacija svečane biblije zagreb. stolne crkve iz XIV. stoljeća« stručnjačkom spremom daje prikaz o vremenu i mjestu postanka »Svečane biblije« te o umjetničkoj vriednosti njezinih ukrasa. Dr. Maksimilijan Lach latio se težkog posla: pomno je obradio pitanje kritičke vriednosti teksta Apokalipse u zagreb. sredovječnim Bibliarpa. U nas je to prva radnja te vrsti. Dr. Lujo Thaller, liečnik, razpravlja u članku: »Sredovječni medicinski rukopisi zagreb. stolne crkve« o sadržaju nekih starih medicinskih djela te iznosi svoje mišljenje, odakle potječu, i pod kojim su utjecajem nastale. Dr. Artur Schneider opisao je u radnji: »Oltar sv. Gervazija i Protazija« s poviestnog i umjetničkog gledišta slike triptiha iz god. 1499., kojim je nekoč bio ukrašen žrtvenik pomenutih mučenika u katedrali, a danas se nalaze na žrtveniku u katedralnoj sakristiji. Radnja Antuna Ivandije: »Vinkovićev portal zagreb. stolne crkve« bit će po svoj prilici odlomak većeg djela, što ga mladi pisac izrađuje o zagreb. katedrali. Kritički iznosi opis prijašnjeg t. j. Vinkovićevog portala i poviest njegove izradbe. Vinkovićev portal bio je odstranjen za obnove katedrale god. 1880.—1902. i zamienjen današnjim. Radnjom Dra Ivana Škreblina: »Odgoj i nastava u zagreb. sjemeništu od god. 1578. do 1900.« obilno je nadopunjena mršava i još sustavno ne obrađena poviest odgoja svećeničkog podmladka zagreb. biskupije, dok se u članku istog autora: »Prostitucija u gradu Zagrebu kroz 18. i 19. stoljeće« — prvi prikaz o tom predmetu — ogleda ne samo vjersko-ćudoredni život Zagreba nego i prosvjetno, te uobće kulturno stanje, nakon kojeg je sliedio nagli nazadak početkom ovog stoljeća, ali i snažna reakcija, koja žilavo djeluje i danas.

»Zbornik«, i premda sastoji od dvadeset samostalnih razprava, jedno je cielovito i razčlanjeno djelo. Autori su radili na temelju izvora i obilne literature, na koju se pozivaju. Djelo je nakladno i bogato ukrašeno sa 55 uspjelih slikopisno izrađenih slika kao s portretima desetorice zagreb. biskupa, sa slikama najstarijih isprava iz 12. i 13. stoljeća, kaptol. Statuta iz 14. stoljeća, sa slikama stranica ili naslovnih listova starih kodeksa iz 11., 13., 16. i 18. stolj., Pavlinske pjesmarice iz 16. st., Citare oktokorde iz g. 1701., nekih stranica medicinskih djela, iz Svečane biblije iz 14. stoljeća, sa slikama 48 grbova zagreb. biskupa, triptiha i Vinkovićeva portala, te osobito poučnom, ... ljenom kartom zagreb. biskupije ... od 11. stoljeća od Dra J. Buturca, crtao A. Zidić. Knjiga ima

810 str., form. 8°. ukusno uvezana, ciena Kn 4.500. »Zbornik« zaslužuje, da bude ures svake hrvatske posebničke i javne knjižnice, osobito župničke.

Sigurno će Duhovna oblast dozvoliti, da se može nabaviti na račun crkv. blagajne. Bude li I. svezak brzo razpačan, sliedit će izdanje II. svezka s jednako obilnom građom.

Velika je zasluga urednika, što nam je u ovo tjeskobno doba dao tako odlično djelo, požrtvovnih suradnika, koji su uložili veliki trud bez ikakove nagrade, a jednako i još više Prvostol. Kaptola zagrebačkog, koji je svojom novčanom pripomoći omogućio izdanje a što je urednik propustio spomenuti u predgovoru. *J. K.*

Apostolski ili Papinski blagoslov

Piše: *Msgr. Eugen Kornfeind*

U nekim svečanim zgodama daje Sv. Otac Papa »Urbi et Orbi, tako zvani Apostolski ili Papinski blagoslov s podpunim ili obilatim oproštenjem. Kod ovakvog je blagoslova obično prisutno množtvo vjernika ne samo iz grada Rima, već također iz raznih krajeva svieta. Novi crkveni zakonik daje također biskupima ovlaštenje, da i oni mogu kojiput u godini dieliti svečanim načinom Apostolski ili Papinski blagoslov s podpunim oproštenjem. Osim biskupa imadu takvo ovlaštenje i opati ili »praelati nullius«, zatim vikari, apostolski prefekti, viši redovnički poglavari, u nekim pak slučajevima i jednostavni svećenici.

Za dobivanje podpunog oproštenja traži se od strane primaoca, da bude u stanju posvećujuće milosti barem u času kad izvrši posljednje djelo, koje je propisano za dobivanje podpunog oproštenja, da ima barem občenitu nakanu steći takvo oproštenje, i da u određeno vrieme izvrši sva ona djela, koja su za to propisana (Can. 925. § 1. i 2.). Oproštenje Papinskoga blagoslova dobiva se *»suetis conditionibus«*, a ti uvjeti jesu sliedeći:

1. *sv. izpovied*, koja se može obaviti isti dan, a može se obaviti i unutar osam dana prije. Vjernici, koji se običavaju izpoviedati barem dvaput u mjesecu, ne trebaju se posebno izpovjediti za dobivanje podpunoga oproštenja; koji se pak pričešćuju svaki dan ili skoro svaki dan u stanju posvećujuće milosti, ti mogu i bez aktualne izpoviedi zadobiti podpuno oproštenje (Can. 931. § 1. i 3.);

2. *sv. Pričest*, koja se može primiti isti dan, ili dan prije; a može se izpovied i Pričest primiti zajedno i unutar osam dana iza toga (Can. 931. § 1.).

3. *pohod koje javne crkve ili kapele*, što se redovito vrši prigodom dieljenja Apostolskog blagoslova, a može biti i prigodom primanja Sv. Pričesti. Pohoditi se može i koja polujavna kapela, ali to vriedi samo za one, koji se zakonito služe tom polujavnom kapelom (Cad. 929.). Napokon

4. *molitva na nakanu Sv. Otca Pape*. U to ime dostatno je, ako se izmoli jedan Otčenaš, Zdravo Marijo i Slava Otcu; ali se može po volji izmoliti i koja druga molitva (Can. 934. § 1., S. Poenit. 20. IX. 1933. Vidi također službeno izdanje S. Penitenciarije: »Preces et pia opera indulgentiis ditata« VI-XVII.). Tko nije udovoljio svim ovim uvjetima, ne može dobiti podpuno oproštenje, koje je skopčano s Papinskim blagoslovom.

Gledom na taj blagoslov, ukoliko ga diele pojedine osobe, treba kazati sliedeće:

A. *Apostolski blagoslov, što ga daje sam Sv. Otac Papa.* Dosada se mogao dobiti taj blagoslov samo na onom mjestu, gdje se isti dielio, na pr. u crkvi ili pred crkvom Sv. Petra u Rimu. Dekretom Sv. Penitenciarije od 15. VI. 1939. određeno je, da se taj blagoslov može dobiti i u najudaljenijim krajevima svieta putem krugovala. Odnosni dio dekreta glasi doslovno: »Augustus Pontifex decernere ac statuere dignatus est, ut cum praesentes tum ii qui quovis spatio absentes, ope tamen radiophonica. Benedictionem a Summo Pontifice Urbi et Orbi impertitam pie devoteque accipiant, plenariam Indulgentiam suetis conditionibus lucrari possint« (Acta Ap. Sedis 1939.).

Danom zgodom trebalo bi dakle upozoriti vjernike, da mogu i putem krugovala postati dionici oproštenja Papinskog blagoslova, ako su udovoljili običnim uvjetima. koji su navedeni gore pod 1.—4.

B. *Apostolski blagoslov, što ga daju biskupi u svojim biskupijama.* Prema kanonu 914. mogu biskupi dieliti Papinski blagoslov s podpunim oproštenjem na svečani dan Uzkrsa, te osim toga još jednom u godini, kad oni to sami odrede. U svemu dakle dvaput. Dekretom pak Sv. Penitenciarije od 20. VII. 1942. povišen je taj broj tako, da biskupi mogu ubuduće dieliti taj blagoslov triput u godini; opati ili »praelati nullius«, zatim vikari i apostolski prefekti. koji su ga mogli dieliti jedanput, mogu ga ubuduće dieliti dvaput u godini. Bilo bi na veliku duhovnu korist mnogih vjernika, kad bi se isti upozorili na to svečano dieljenje Papinskog blagoslova ne samo oglasom na vratima stolne crkve, već i oglasom na vratima pojedinih župa u gradu i okolici njegovoj.

Mimogred neka bude ovdje spomenuto, da je navedenim dekretom Sv. Penitenciarije od 20. VII. 1942. povlastica za podjeljivanje neobilatog oproštenja, podieljena opatima po kan. 323., vikarima i apostolskim prefektima po kan. 294., te biskupima po kan. 348. § 2. n. 2., povišena od 50 na 100 dana; metropolitama po kan. 274. n. 2. od 100 na 200 dana, a kardinalima po kan. 239. § 1. n. 24. od 200 na 300 dana.

C. *Apostolski blagoslov, što ga diele viši redovnički poglavari.* Prema kanonu 915. mogu »Regulares, qui privilegium habent impertiendi benedictionem Papalem«, također svečanim načinom dieliti taj blagoslov s podpunim oproštenjem; ali samo u svojim crkvama. i to ne u istom mjestu i na isti dan, kad ga dieli biskup. Mogu ga pak davati

i svjetovnim članovima trećega reda kako kod Franjevaca, tako i kod Dominikanaca dvaput u godini, nadalje mogu franjevačke obitelji dobiti taj blagoslov četiri puta u godini (A. Crnica: Commentaria Vol. II. P. I. str. 99.); a mogu ga dieliti i vizitatori kod Dominikanaca u svojim crkvama prigodom vizitacije »super populum« prema odredbi Leona XIII. (Vidi odnosne Obrednike).

Od ovog se Papinskog blagoslova razlikuje takozvana generalna absolucija trećega reda kako kod Franjevaca, tako i kod Dominikanaca. I ova je skopčana s podpunim oproštenjem. Tu absoluciju može dati na određene dane svaki izpovjednik, pa bio i svjetovni svećenik, bez posebnoga ovlaštenja i to prema formuli, koja se nalazi u odnosnim trećoredskim molitvenicima.

D. *Apostolski blagoslov, što ga diele obični svećenici.* U nekim izvanrednim zgodama mogu i obični svećenici dobiti ovlaštenje od Sv. Stolice, da diele Papinski blagoslov skopčan s podpunim oproštenjem. Ovaj se blagoslov smije dieliti samo po formuli i obredu, kako ga je odredila Sv. Kongregacija Obreda dekretom od 12. III. 1940. Odnosni dekret »Urbi et Orbi« zajedno s formulom nalazi se u »Acta Ap. Sedis« od godine 1940. na strani 199. pod II. Neka se ovo ovlaštenje ne zamieni s podpunim oproštenjem, koje se dobiva s blagoslovljenim razpelom prigodom misija, duhovnih vježbi, kao i razpelom s oproštenjem »toties quoties« za umiruće. Isto neka se ne zamieni s ovlaštenjem »benedicendi obiecta pietatis eisque applicandi indulgentias Apostolicas unico signo crucis«.

E. *Apostolski blagoslov za umiruće.* Taj se blagoslov dieli prigodom provizije bolestnika. Kanon 468. § 2. kaže: »Parocho aliive sacerdoti qui infirmis assistat, facultas est concedendi benedictionem apostolicam cum indulgentia plenaria in articulo mortis, secundum formam a probatis liturgicis libris traditam, quam benedictionem impertiri non omittat.« Obred i formula ovog Papinskog blagoslova nalazi se u »Rimskom Obredniku« na strani 137. zajedno s uputama i uvjetima za podjeljivanje i primanje ovog blagoslova. Svećenik treba da upozori bolestnika na velike blagodati ovog Papinskog blagoslova, ali i na uvjete pod kojima se dobiva podpuno oproštenje. Napose pak treba da bolestnik zazove presveto ime Isusovo i to barem u srdcu, i da rado podnese neugodnosti i muke bolesti kao pokoru za prošli život. (R. O. strana 138. pod točkom 3.). Najbolje čine oni dušobrižnici, koji ne samo da upozoruju bolestnika na to, već s njim zajedno zazivlju ime Isusovo, te pobuđuju pobožne uzdahe, kojima se predavaju volji Božjoj, kao na pr. kad s bolestnikom zajedno izgovaraju ovakve uzdahe: »Isuse, neka bude tvoja sveta volja«; »Isuse, rado primam neugodnosti i muke bolesti kao pokoru za svoje griehe« i t. d. Podpuno oproštenje skopčano s ovim Papinskim blagoslovom dobiva se »in articulo mortis«, kako to veli sam kanon ;ako bi dakle bolestnik ozdravio, očito je, da nije bio »in articulo mortis«, i prema tomu nije mogao dobiti podpuno oproštenje, već samo blagoslov, i s njim nekoje milosti, koje su skopčane sa svakim svećenikom, a pogotovo s velikosvećeničkim blagoslovom. Takve bi milosti mogle biti na pr. da se lakše može čuvati grieha, da bude strpljiv u bolesti i odan u volju Božju; a prema nutarnjem razpoloženju, može dobiti i druge nekoje milosti.

Među uvjetima, koji su propisani za dobivanje Papinskoga blagoslova s podpunim oproštenjem nalazi se redovito i primanje sv. sakramenata izpoviedi i Pričesti. Kad se pak Papinski blagoslov ima podieliti umirućima, to se primanje tih sakramenata ipak ne traži kao »conditio sine qua non«. Može se naime dogoditi, da bolestnik izgubi sviest i prije nego li se mogao izpovjediti i pričestiti. Zato i kažu rubrike Rimskog Obrednika, da se Apostolski blagoslov s podpunim oproštenjem na smrtnom času *»obično podjeljuje«* poslije sakramenta pokore, Euharistije i posljednje pomasti a to znači, da se Papinski blagoslov može i smije podieliti i onda, ako se bolestnik nije mogao izpovjediti i pričestiti. U takvom se slučaju daje bolestniku ponajprije odriješenje i posljednja pomast a potom mu se podieli još i Papinski blagoslov. N to nas upućuju i daljne rieči rubrika Rimskog Obrednika, gdje se gledom na takve bolestnik kaže: »koji su ga iskali (naime Papinski blagoslov dok su bili pri zdravom razumu i dok su im bi zdrava sjetila, ili bi ga po svoj prilici bili iskali, i su dali znakove skrušenja«; što se sve može dogoditi i prije nego li se bolestnik mogao izpovjediti i pričestiti. Iz završetka pak prve točke tih rubrik razabire se, da se Papinski blagoslov ima uzkrati samo izobćenima, nepokornima i onima, koji umi u očitom smrtnom griehu. (Rimski Obrednik, str na 137. Glava VI. točka 1.).

Župne đačke sv. Mise — Kršćanski nauk — Bratovština kršćanskog nauka

Piše: *M. J.*, župnik

Na sastanku zagrebačkih župnika i kateheta održanom 5. IV. o. g. jednoglasno je zaključeno, da se u svim župnim crkvama uvedu župne đačke sv. Mise, i da te budu u svim crkvama u 8 sati ujutro. Neovisno od toga svaki će kateheta nastojati imati školsku sv. Misu gdje je to moguće. Iztičem ovdje: razlikovat ćemo odsada školske sv. Mise i župne đačke sv. Mise. Mnogi katehete nikako c nas ne mogu ostvariti posebne školske sv. Mi pa će zato svi njihovi učenici polaziti župne đač sv. Mise. Nu i oni katehete, koji će imati poseb svoje školske sv. Mise, zbog današnjih prilika će na njima moći okupiti sve učenike, pa će ti laziti na sv. Misu tamo gdje im je bliže, u sv

[illegible] Zapravo bi bilo idealno, kad bi svi [illegible] nedjelje dolazili u svoju župu na [illegible] treba da je povezan sa svojom [illegible] kontrole polazka sv. Mise i je[illegible] uzgoja potrebne su školske [illegible]

[illegible] dačke sv. Mise briga su župnikova. [illegible] nemaju svojih školskih sv. Misa, ja[illegible] u dogovoru sa župnikom preuzeti te [illegible] Mise, nu ako oni imaju svoje škol[illegible] župnik će se sam pobrinuti, da nađe [illegible]

[illegible] je obično najteže prihvatiti obvezu [illegible] svake nedjelje i blagdana. Nu olak[illegible] tu dužnost na zgodan način, a da ne će [illegible] uspjeha! Predlažem, da spremni kate[illegible] i dobri pedagozi izrade kateheze, da se te [illegible] da ih se čita na svim župnim đačkim [illegible] a snagdje iste. Kateheze neka budu obra[illegible] rasporedu diecezanskog katekizma. Prije [illegible] kateheze neka se najprije iznese nešto iz li[illegible] toga dana i liturgike o dotičnom crkvenom [illegible] Dobri propoviednici mogli bi naučiti [illegible] dok bi svi drugi mogli čitati, a od [illegible] čitanja uviek ima više koristi, nego od [illegible] i nespremljene propoviedi. Te obrađene kate[illegible] mogle bi se tiskati u »Kršćanskoj školi«, koja bi [illegible] tada izlazila unapried i doniela svaki [illegible] kateheze za mjesec dana unapried. Nu mogle [illegible] se tiskati i posebno.

Te župne đačke sv. Mise sa strane misnika bile bi tihe. Poslije evanđelja pročitao bi misnik posla[illegible] i evanđelje, a zatim spomenutu katehezu i li[illegible] opazke za život s Crkvom.

[illegible] bi ovako sudjelovali kod te sv. Mise: [illegible] zanosima pristupne molitve, stalno oda[illegible] učenik viših razreda intonira »Otčenaš«, a [illegible] učenici mole naglas sve molitve do »Četiri [illegible] stvari«. Učenike bi se stalno upozora[illegible], da donese svoje molitvenike i da iz njih za[illegible] jednički mole te molitve. Te se molitve upravo [illegible] svrše do evanđelja, kad misnik uzima rieč. [illegible] kateheze može biti pjevanje, zajedničko li[illegible]urgijsko moljenje, ili moljenje krunice, ili tiho [illegible]risustvovanje.

[illegible] na školskoj sv. Misi jesu gomila, svrstana [illegible]. Zato se i vladaju kao gomila, po [illegible] zakonima. Na župnoj dačkoj sv. Misi [illegible] strani bit će učenici, a na drugoj uče[illegible] ne će biti po razredima, nego gdje si koji [illegible] mjesto. Bit će, kao pojedinci vjernici. To [illegible] svojih prednosti kod vladanja u crkvi. Ipak ih se ne smije ostaviti podpunoma bez nadzora, pa bih u tom pogledu predložio sliedeće:

Povežimo tu sv. Misu s »Bratovštinom kršćanskoga nauka«. Gdje je nema, lako ju je osnovati od katoličkih muževa i katoličkih žena. Samo neka se nađe konkretan posao, već će ih se javiti! Članovi »Bratovštine kršćanskog nauka« imali bi dužnost polaziti tu župnu đačku sv. Misu. Ta pod njom će se sustavno iznositi kršćanski nauk! Dvojica od katoličkih muževa i dvie od kat. žena iz bratovštine imali bi pod sv. Misom bielu vrpcu na desnoj ruci i oni bi se imali brinuti za red. Njih bi se posebno uputilo, kako treba postupati s mladeži.

Na župnu đačku sv. Misu vjernici će rado dolaziti već zbog sustavno iznašanog kršćanskog nauka, đačkog pjevanja i zajedničkog moljenja, a mnogi će doći kao pratnja svojoj djeci, koji drugčije u crkvu ne bi niti zavirili. Župnik će svakako trebati imati popis svih učenika svoje župe. Taj mu mogu dati samo katehete. Za katehete bit će to priličan posao dok ga sastave, nu poslije će im mnogo koristiti. Župnik će po toj listini znati koliko ima đaka, koji u njegovu crkvu trebaju dolaziti na sv. Misu. Računa se uviek s izvjestnim brojem bolestnih i drugčije valjano spriečenih. Određeni kat. muževi i katoličke žene mogu svaki puta uzput prebrojiti učenike, a koji puta će župnik pozvati ovaj ili onaj skup učenika, prozivati ih da ih upozna i da se s njima razgovori, da ih pozove na kakav nastup u proslavi župe ili slično, i tada će vidjeti, koji su to koji dolaze, a koji ne dolaze.

Školske sv. Mise obdržavaju se samo za vrieme školske godine, dok će župne đačke sv. Mise biti u sve nedjelje i zapoviedane blagdane. Mnogi će i kad svrši škola dolaziti rado na tu sv. Misu. Kako će se kod tih sv. Misa sustavno uzimati kršćanski nauk u odličnoj obradbi stručnjaka, zadovoljit će se time propisu sv. Stolice, da se preko »Bratovštine kršćanskog nauka« širi poznavanje sv. vjere. Imat ćemo ujedno »Bratovštinu kršćanskog nauka« u obliku, koji odgovara našim prilikama, potrebama i mogućnostima.

Svakako takva veza župnika sa školskom mladeži bit će od velikog značenja za pastvu u dotičnoj župi, te će, što je osobito važno, povezati župnika s mladeži. Tada će župnik naći među njima i takvih, koji će imati u sebi apostolskoga žara, i eto mu predvodnika za družtva đačke Katoličke Akcije.

U spomen pokojnom o. Alojziju Dr. Pišpeku

[illegible] povorci žrtava ovoga rata svi[illegible] pridružiti još jednu žrtvu iz [illegible] reda u osobi velečastnog o. Alojzija [illegible] predstojnika rezidencije i upravitelja [illegible], u mjestu Borovo-Bata. Dne 12. [illegible] god. poučavao je djecu u vjeronauku u [illegible] razredu, koji se nalazio u Družtvenom do[illegible]u. Iznenada su doletjeli neprijateljski zrakoplovi i bacili na Borovo-Bata bombe za žive ciljeve. On je težko ranjen krhotinom bombe, koja ga je pogodila u leđa. Sva nastojanja liečnika, redovničke braće i prijatelja, da ga održe na životu, ostala su bez uspjeha, te je okružen redovničkom braćom, primivši sakramente umirućih, podpuno odan u volju Božju, umro 14. III. u vukovarskoj bolnici.

O. Alojzije dr. Pišpek rođen je 30. prosinca 1893.

u pitomom podravskom selu Globočecu kraj Ludbrega. Bio je nadaren, ozbiljan i pobožan već u najranijoj svojoj mladosti, pa su mu ta liepa svojstva pribavila štovanje među drugovima, a zanimanje za njega među učiteljima. Osobito se za njega interesirao tadašnji ludbrežki kapelan vlč. gosp. pl. Kušević, koji je svim silama nastojao, da takav mladić nastavi školovanje i bude od što veće koristi hrvatskom narodu. Stoga je na sebe uzeo troškove školovanja i pobrinuo se, da bude mladi Pišpek primljen u Franjevačko sjemenište u Varaždinu i da pohađa državnu gimnaziju.

Lako je bilo predvidjeti, da će se pobožni mladić brzo oduševiti za redovničko zvanje. I doista, poslije četvrtog razreda gimnazije stupa 1913. god. u Franjevački red. Godinu kušnje svršio je u franjevačkom samostanu na Trsatu 16. VIII. 1914. položivši jednostavne zavjete. Nakon toga nastavio je gimnazijsko-filozofske nauke na posebničkom franjevačkom učilištu u Varaždinu, koje je svršio 1917. god.

U jesen iste godine upisuje se kao izvanredan slušač na bogoslovski fakultet u Zagrebu, ali se uz bogoslovski studij marljivo sprema za izpit zrelosti, koji je položio 28. II. 1919. na Gornjogradskoj gimnaziji u Zagrebu. Na bogoslovskom je studiju bio uviek među prvima, te je sve izpite redovito polagao. Za svećenika je zaređen 28. III. 1921. god.

Budući da je pokazivao dosta volje za odgoj mladeži i nastavničku službu, poslali su ga poglavari, koji su kanili doskora otvoriti posebničku gimnaziju za odgoj i izobrazbu svoga redovničkog podmladka, na studij prirodnih znanosti. Te je nauke učio dvie godine na sveučilištu u Münchenu, a dvie godine na sveučilištu u Zagrebu, gdje je u botaničkom institutu izradio svoju doktorsku dizertaciju »Edafske mukorineje Jugoslavije«. Tom je radnjom svratio na sebe pašnju učenjačkih krugova i izvan domovine, te su ga sa svih strana poticali, da nastavi započeti rad jer se s pravom očekivalo, da će odkriti i daljnje novitete u carstvu gljivica. Međutim mu nije bilo moguće nastaviti započeti znanstveni rad, premda se težko dielio od njega. Njegove sposobnosti bile su potrebne na drugom polju. Godine 1925., upravo kada je svršio svoj filozofski studij, pošalju ga poglavari u Varaždin, da izvrši sve priprave, da se u jesen te godine uzmognu otvoriti prva tri razreda posebničke franjevačke gimnazije. On se s velikim poletom prihvatio toga posla. Nevjerojatnom žilavošću i izdržljivošću, prirođenom okretnošću i jakim orginizatorskim sposobnostima prebrodio je sretno nebrojene potežkoće i proveo u život zaključak vieća provincije o osnivanju gimnazije, kojoj je on bio prvi upravitelj i jedan od najboljih nastavnika. Uz upraviteljsku i nastavničku službu u školi vršio je u sjemeništu i službu glavnog prefekta te već prve godine povisuje broj pitomaca od 40 na 80. On je glavna pokretna sila i u školi i u sjemeništu. Ali ni taj golemi rad nije izcrpio njegovu neobičnu energiju. On uza sve to nalazi vremena, da propovieda, izpovieda, da skuplja među građanima dobročinitelje za pomaganje siromašnih sjemeništaraca, da skuplja priloge za proširenje staroga sjemeništa i izgradnju kolegija, u kojem se danas nalaze prostorije za gimnaziju i konvikt, da drži katoličkim družtvima različita predavanja i t. d.

Prema tomu su već prve godine njegova svećeničkog rada pokazale njegovu neizcrpljivu energiju i temeljitu spremu i u teologiji i u njegovoj profesorskoj struci.

I kao prefekt i kao profesor ostat će u trajnoj uspomeni svojim đacima i pitomcima. Neograničena je bila njegova ljubav i briga za one, koji su mu bili povjereni. Uviek je našao načina i sredstava, da siromašnima u pravi čas priskoči u pomoć i udevolji svim njihovim potrebama. Uzto nije zaboravio dovoljno vremena posvetiti duševnom razvitku sjemeništaraca. Svaki mu je uviek dobro došao, za svakoga je našao u pravo vrieme pravu rieč i dobar savjet. Slabo nadarene učenike poučavao je sam i tako im pomogao, da svladaju sve potežkoće u izpunjavanju školskih dužnosti. Poznavajući dobro psihologiju mladeži, bio je pred pitomcima uviek vedar i svim silama nastojao i kod njih održati veselo i vedro razpoloženje, a to je postizavao pjevanjem, sviranjem, veselim priredbama i liepim izletima. Kao profesor prirodnih znanosti znao je učenike oduševiti za prirodu, preko koje ih je upućivao na Boga i budio u njima smisao za svećenički i redovnički stalež.

Uza sve te brige i poslove otac je Alojzije našao vremena i za studij, te je 30. XI. 1926. položio doktorat iz filozofsko-prirodopisne struke.

Naravno, da njegov rad nije mogao ostati sakriven braći u provinciji. Ona su mu se odužila time, što su ga 1927. izabrala za definitora provincije i postavila za rektora sjemeništa, koje je te godine bilo izuzeto izpod vlasti samostanske i dobilo svoga poglavara.

Jedan od najznačajnih događaja njegova rektorovanja svakako je gradnja kolegija u Varaždinu. I kod toga posla imao je on velik udio. Uzdajući se u Božju pomoć uztrajao je uzprkos silnim financialnim potežkoćama i više-manje neopravdanim kritikama. Velika je bila njegova radost, kad je vidio, da je za njegova rektorovanja zgrada kako danas stoji i pokrivena. Kako su prostorije staroga sjemeništa postajale iz dana u dan sve tjesnije za sve veći broj pitomaca, bila je nova zgrada na brzu ruku toliko uređena, da su se u jesen 1929. mogli u nju preseliti gimnazija i konvikt.

Zar ćemo se čuditi, što je i golema energija o. Alojzija pod pritiskom tolikih posala popustila. Bilo je potrebno, da se odmori. Radi toga napušta službu upravitelja gimnazije i rektora kolegija, da je zamieni s mnogo lakšom službom gvardiana u varaždinskom samostanu. Međutim je on počeo sve više težiti za pastoralnim radom, te mu se činilo, da ga briga za samostan u tome smeta. Zato je na vlastitu molbu još iste godine riešen službe gvardiana, a primio je samo službu vikara. Sada se svom snagom bacio na pastoralni rad: bio je neumoran u izpoviedanju, propoviedanju i držanju duhovnih vježbi i pučkih misija. Ali je i tu bio najznačajniji njegov karitativni rad, radi kojega je ostao u dubokoj i trajnoj uspomeni osobito varaždinskim trećoredcima.

Mjesto Borovo-Bata trebalo je radi posebnih prilika, koje su tamo vladale, i posebnog čovjeka. Zato je poglavarstvo provincije god. 1935. na to mjesto postavilo njega. Ali ni tamo nije dugo ostao, premda je u najkraće vrieme osvojio radničtvo i stekao njegovo povjerenje i privrženost. Njegove organizatorne sposobnosti i taktičnost postale su potrebnije na drugom mjestu. Godine 1936. preuzela je provincija upravu župe u Ivanić-Kloštru, pa je poglavarstvo provincije mislilo, da je on kao stvoren za to mjesto. Tako je došao u Ivanić-Kloštar. Tamo je punih šest godina požrtvovno i neumorno radio na vjerskom, kulturnom i družtvovnom pridizanju vjernika. Koliku je ljubav stekao svojim radom najbolje svjedoče različitę deputacije i predstavke tamošnjeg stanovničtva, kojima je nastojalo zapriečiti njegov odlazak odavle, kad je bio ponovno premješten u Borovo-Bata. U Kloštru-Ivaniću osnovao je neka vjerska i kulturna družtva, obnovi samostan, župni dvor i župnu crkvu, a uzto dobro uredio župnu i samostansku ekonomiju.

Godine 1942. vidimo ga opet u Borovo-Bata kao upravitelja župe. Prilike su bile takve, da je poglavarstvo provincije smatralo nuždnim, da upravo on ponovno preuzme to mjesto, premda ga je težka srdca micalo iz Kloštra-Ivanića. Da je poglavarstvo provincije učinilo dobar izbor, najbolje svjedoči to, što je on neumornim radom povećao broj praktičnih katolika, stekao sveobće poštivanje i priznanje, a osobito velika žalost, koju su njegovi župljani prigodom njegove tragične smrti osjetili i pokazali.

O. Alojzije uztrajao je u najtežim prilikama uz svoje stado, radio je do posljednjeg daha na korist njemu povjerenih duša i u tom je radu i umro kao žrtva ljubavi prema bližnjemu.

Blago mrtvima, koji umiru u Gospodinu!

Prva predstojnica zagrebačkoga samostana sestara milosrdnica

(Povodom stogodišnjice istoga samostana)

Piše: *J. L.*

I.

Prva se predstojnica zagrebačkoga samostana milosrdnih sestara zvala sestra Augustina Müller. Prema službenome popisu sestara zagrebačke kuće maticę zvala se krstnim imenom Elizabeta, rođena je u Briksenu u Tirolskoj dne 20. veljače 1820., u Družbu je milosrdnih sestara stupila 19. rujna 1840., obučena je u sv. redovničko odielo u Innsbrucku 28. prosinca 1841., zavjete je redovničke položila u istome gradu 3. listopada 1843.

Bila je učiteljica. U Zagreb je došla dne 5. rujna 1845., zajedno s drugih pet sestara, koje su na molbu zagrebačkoga biskupa Jurja Haulika bile poslate od tirolske provincije milosrdnih sestara, da preuzmu kuću, koju im je na tadašnjoj Savskoj cesti, u sadašnjoj Frankopanskoj ulici, svojom brigom i troškom sagradio i uredio rečeni biskup, i da u njoj započmu svojim blagoslovljenim radom oko uzgoja ženske mladeži i dvorbom bolestnika.[1]

Dužnost prve predstojnice zagrebačkoga samostana nije sestra Augustina nažalost vršila niti podpune dvie godine. Već godinu dana iza svoga dolazka u Zagreb boluje i dne 4. lipnja 1847. umre.

Prema viestima, koje su se o njoj sačuvale, morala je biti jedno dobro i drago diete Božje. Zaslužila je, da joj svetu i svjetlu uspomenu oživimo i budućim naraštajima naših sestara milosrdnica sačuvamo sada prilikom stogodišnjice njihove zagrebačke kuće matice. Učinit ćemo to donoseći točno pronađene dokumente s viestima o vrlinama te liepe katoličke redovničke duše.

[1] O dobivanju prvih sestara milosrdnica za zagrebački samostan i o njihovu dolazku u grad Zagreb pisao je naširę »Katolički list« u broju 11. i 14. ove godine.

II.

Dne 10. listopada godine 1846. piše biskup Haulik pismo vrhovnoj glavarici tirolske provincije milosrdnih sestara. U pismu govori o različitim sestarskim stvarima, pa i o bolestnoj već predstojnici zagrebačkoga samostana s. Augustini. Biskup piše:

»Naša je dobra predstojnica Augustina vrlo mnogo zabrinula i mene i ostale. Njezin kašalj s izbacivanjem krvi i s time spojena velika slabost čine nam se vrlo pogibeljnima. Sada joj je, hvala Bogu, mnogo bolje i gotovo je tako snažna kao i prije. Ipak još ponekad kašljuca i imade mala grozničava poremećenja. Zato još uviek nismo posve umireni, osobito jer znademo, da je više njezinih najbližih rođaka po krvi umrlo od sušice. Njezin bismo gubitak silno osjećali, jer ona povezuje revnost i urednost s blagošću i pravom kršćanskom ljubavlju, a i inače posjeduje po mome mišljenju sve vlastitosti dobre predstojnice. Ako dragi Bog ne da, da ozdravi, te ako je već u sadašnjoj njezinoj dobi uzme k sebi, bilo bi zaista potrebno, da se važno mjesto predstojnice popuni jednom nešto starijom osobom, koju bi valjalo poslati iz Tirolske . . .[2]

III.

Tri mjeseca kasnije, t. j. 12. siečnja 1847. piše biskup Haulik pismo nekome profesoru Steeru u Padovu. Taj je profesor prije toga bio u Zagrebu, uživao biskupovu naklonjenost i upoznao se sa zagrebačkim samostanom sestara milosrdnica. U pi-

[2] Koncept u »Acta miscelanea«, vol. 26., u arkivu zagrebačke nadbiskupije.

smu dolazi rieč i o bolestnoj samostanskoj predstojnici sestri Augustini:

»Anđeoski dobra predstojnica moga samostana milosrdnih sestara još uviek boluje. Kašlje prilično mnogo, tu i tamo uz malo izbacivanje krvi. Imade češća i manja poremećenja, no može duboko disati i ležati na obadvie strane, tako te još ne izgleda sigurno, da li je to zbilja sušica pluća. Sirotica je sasvim predana u volju Božju, no ipak je par puta napomenula, da joj je profesor iz Padove obećao poslati nekake trave. Ako ste uistinu mišljenja, da bi joj se onim travama još moglo pomoći to vrlo molim, da mi te trave što prije pošaljete. Neka stoje kolikogod hoće, ja ću iznos zahvalno nadoknaditi. Ne mogu kazati, koliko bi me bolio gubitak te vrle duše.«[3]

IV.

Krasnim pohvalama iz pera biskupa Haulika, sadržanim u gornjim pismima, dodajemo naročito liepe rieči, upisane iza smrti predstojnice s. Augustine u maticu mrtvih zagrebačke župe sv. Marka za godinu 1847. Tako su liepe, te mislimo, da nam ih valja donieti i u latinskome originalu i u hrvatskome prievodu. Umrla je 4. lipnja 1847. i za taj dan čitamo u rečenoj matici:

Müller Augustina, veneranda superior Conventus Sororum Misericordiae, vere pia, ab omnibus, qui illam noverant, ob summam morum puritatem, decentiam, affabilitatem et extraordinariam cordis bonitatem aestimata et amata, susceptis devote SS. sacramentis moribundorum obiit anno aetatis 27. sepulta in Crypta Ecclesiae Sororum Misericordiae.

U hrvatskom prievodu glase te rieči:

Müller Augustina, častna predstojnica samostana milosrdnih sestara. Bila je uistinu pobožna. Svi su je, koji su je poznavali, cienili i voljeli zaradi njezina skroz i skroz neporočna života, zaradi čednosti i prijaznosti, te izvanredno dobra srdca. Primivši pobožno sv. sakramente umirućih umrla je u 27. godini života. Pokopana je u grobnici crkve sestara milosrdnica.

*

Sestra Augustina, prva predstojnica zagrebačkog samostana milosrdnih sestara, ujedno je i prva od sestara zagrebačke kuće matice, koja se preselila Bogu na drugi sviet. Pa neka znadu svi i sadašnji i budući naraštaji hrvatske Družbe milosrdnih sestara, kakova je duša prva otišla, da im otvori vrata liepe i blažene vječnosti.

[3] Koncept u »Acta Georgii Haulik«, vol. 19., u arkivu nadb. zagrebačke.

† Nikola Ostojić

Dne 23. ožujka ove godine umro je poznati hrvatski pjesnik, Nikola Ostojić. Pošto je pokojnik službovao 10 godina u nadbiskupskoj pisarni u Zagrebu i dobro ga poznaju svi svećenici naše nadbiskupije, dužnost nam je, da se bar s nekoliko redaka odužimo uspomeni dobrog i dragog pokojnika.

Pokojni Nikola rođen je u Povljima na otoku Braču godine 1869. u staroj i uglednoj porodici Ostojića, koja je poznata u cieloj Dalmaciji i Hrvatskoj radi svoga rodoljubnog i književnog rada.

Rodni kraj, pun sunca, mora, dalekih vidika i oštrih mirisa kadulje i vriesa, ostavio je na njega dubok i neizbrisiv dojam. Pod dojmom tih jakih i čarobnih utisaka dječakova je duša sama od sebe propjevala, kao što izvor sam od sebe proključa iz zemlje. To nam i Nikola priznaje u svojoj krasnoj pjesmi »Povaljskom boriku«, gdje među ostalim veli:

U svodištu tvome, na kamenu sjedeć,
šum vihora slušah i lomljavu striela,
šušketanje zmija i cvrčanje cvrčka,
cvrkut brzih ptica, zuj radinih pčela;

hihot djevojaka i ribara žagor,
topot trudnih konja po pješčanoj stazi,
podne sa zvonika i . . . zov majke dobre,
što s prozora na me brižnim okom pazi . . .

Izmoren i blažen ko na šaren ćilim
legao bih kadkad na mekanu travu,
dok bi zraka sunca kroz iglice tvoje
kano sreben odsjev krunila mi glavu.

I sklapo bih oči. — U mašti mi tada
nizale se slike, začela se miso,
a u srdcu opet lomila se čuvstva . . .
Rađala se pjesma — koju nisam piso . . .

Ali kada je odrastao, onda ih je pisao. Tiskane su nam dvie zbirke: »Čuvstva i poleti« (god. 1900.) i »Nade i čeznuća« (god. 1904.). U rukopisu ostale su još tri zbirke: »Prvi uzplamsaji«, »Titraji duše« i »Izabrane pjesme braće Ostojića«. Sva tri su rukopisa podpuno uređena i čekaju nakladnika.

Pokojni Nikola pohađao je gimnaziju u Splitu, gdje je savršeno naučio talijanski, na kojem je jeziku spjevao također dosta pjesama. Uzto je naučio dobro njemački i prilično španjolski.

Prekinuvši daljnje školovanje posvetio se je gospodarstvu na roditeljskom imanju u Povljima. A kad je filoksera podpuno uništila dalmatinske vinograde, preseli se Nikola godine 1900. u Sarajevo. Ovdje se doskora upozna s pok. nadbiskupom Štadlerom, koji ga odmah uze za upravitelja nadbiskupskih dobara. Štadler ga je zavolio kao sina i slao ga često s poslom u Zagreb, Beč i Peštu.

Za svoju savjestnu službu u upravljanju crkvenom imovinom i radi svoga otvorenog katoličanstva bio je od Pape Pija X. odlikovan vitežkim redom Grgura Velikog.

U Sarajevu puno radi i u svim hrvatskim družtvima. Među ostalim bio je neko vrieme i predsjednik hrv. pjevačkog družtva »Trebević«.

U službi nadbiskupa Štadlera ostaje do njegove smrti. Tada se preseli u Zagreb radi školovanja svoje djece, koja su već dorastla za sveučilište. Godine 1935. stupio je kao činovnik u nadbiskupsku pisarnu, gdje je ostao sve do svoje smrti.

Pokojni Nikola je pjevao, možemo reći, do svoga zadnjega daha. Čini se, da mu je to bila životna potreba. Vanjski oblik svih njegovih pjesama jest starinski t. j. sa strogim metrom i sro-

kom. Srok mu redovito nije zadavao nikakvih potežkoća kao mnogim pjesnicima, koji često puta radi sroka zamućuju i samu misao.

Teme su njegovih pjesama u glavnom: Bog, hrvatski narod i obitelj. Njegova velika i nježna ljubav prama obitelji jako je naglašena u mnogim pjesmama. Tako na pr. veli u liepoj pjesmi »Tri Majke« (t. j. majka njegova, majka njegove djece i Majka Sina Božjega):

Na mom radnom stolu tri su slike male,
svaka u svom tankom srebrnom okviru,
i sve tri su dosta utjehe mi dale,
i sve tri su nuždne mom duševnom miru.

Mene vazda kriepe drage slike ove,
ko da saučešća u njima imade
za sve boli moje, za sve moje snove,
i za moje čežnje i za moje nade...

Ali ta njegova ljubav prama obitelji nije ostala samo u stihovima, nego se je pokazivala i u djelima na svakom koraku. Riedko sam u životu susreo čovjeka koji je — kao pokojni Nikola — sav živio za svoju suprugu i djecu. Da spomenem samo jednu sitnicu.

Dok mu je jedina kćerka živjela u Karlovcu, javljala se je svome »tati« skoro svaki dan brzoglasom. I kadgod smo mu rekli, da ga zove Karlovac, starac bi odmah kao mladić poskočio i poletio prema brzoglasu, a oči su mu se upravo kriesile od veselja i radosti.

Zato nije nikakvo čudo, da je i njemu obitelj uzvraćala ljubav punom mjerom. Čitao sam nekoliko listova, što su mu pisala njegova djeca, i divio sam se štovanju, nježnoj ljubavi i odanosti te djece prama starom, častnom otcu.

Ali ostalo je u srdcu pok. Nikole još puno mjesta i za sve druge ljude, u prvom redu za sve biedne, siromahe i potlačene. Njima je posvetio mnogo pjesama, u kojima ih tješi i moli se za njih Bogu.

U posebničkom saobraćaju bio je pok. Nikola prijatan drug i nadasve pravedan čovjek. Skrupulozno je pazio, da ne bi koga bilo čim povriedio, ali i sam je brižno čuvao svoju čast i ponos.

Imao je još jednu veliku krepost; on nije mogao biti bez posla. Ako u pisarni — radi težkih prometnih prilika — momentano nije bilo posla, on je počeo prekapati stare spise i uviek nešto našao, što bi trebalo požuriti, urediti ili staviti ad acta. Ako ni toga nije bilo, on se je malo zadubio i za pola sata donio mi liepu pjesmicu.

Tako je Nikola proživio svoj viek u ljubavi prama Bogu, svojoj dragoj obitelji, hrvatskom narodu i svima biednima. Svoju zadnju bolest podnosio je strpljivo i odano u volju Božju. Odmah na početku bolesti okriepio se je sv. sakramentima, a kad je kucnuo čas, spremno je predao svoju plemenitu dušu u ruke Stvoritelja. Stoga se čvrsto nadamo, da ga je dobri Bog već nagradio krunom vječnoga života.

A mi ti, dragi Nikola, šapćemo s pjesnikom:

O! spavaj, dobri prijatelju, i snivaj sladko tihi san;
nad zviezde plovi, dušo draga, gdje svanuo ti vječni dan!

R. I. P.

Mons. Ivan Vlašić

LISTAK

ZLATNA ZRNCA IZ PAVLOVIH POSLANICA

Gratias ago Deo meo... pro omnibus vobis, quia fides vestra annuntiatur in universo mundo (Rim. 1, 8).

Kako je liepa, puna pravog svećeničkog duha, misao hvaliti i zahvaljivati Bogu na udieljenom daru žive vjere, i još k tome na daru, što ga ima naš bližnji, vjernici, stado Kristovo. Da je i u rimskoj crkvi bilo nevaljalih kršćana, svjedoči nam ne samo poslanica Rimljanima nego i ciela crkvena starina, pa ipak upotrebljava Pavao za rimske vjernike snažan izraz: fides vestra annuntiatur in universo mundo. — U naše dane treba da svećenik mnogo moli, da vjera težko izkušanog puka ne oslabi. Kad bude svagdanji uzdah dušobrižnikov za povjerene ovce: Domine, adauge nobis fidem (Lk. 17, 5), tada ne će trebati naricati s prorokom Jeremijom: periit fides, et ablata est de ore eorum (Jer. 7, 28), već će i nakon najtežih stradanja narodnih s radošću ustanoviti: hi omnes testimonio fidei probati sunt (Hebr. 11, 39). Blago ovcama, gdje pastir neprestano moli za vjerskoćudoredni napredak njihov! A blago i takvom pastiru, jer ga u vječnosti čeka immarcescibilis gloriae corona (1 Petr. 5, 4).

I upravo takav idealni pastir ljudskih duša bio je sv. Pavao. Evo što dalje piše Rimljanima (1, 9—12): Testis enim mihi est Deus... quod sine intermissione memoriam vestri facio semper in orationibus meis... Desidero enim videre vos, a to zato, ut aliquid impertiar vobis gratiae spiritalis, t. j. da i vi osjetite bar nešto od blagodati moje apostolske službe, koja je skroz naskroz duhovna, harizma pneumatikon. Dobro je, da svećenik ide na ruku naroda gdjegod može, ali to neka bude samo sredstvo do cilja, neka bude samo priprava za intenzivnu apostolsku djelatnost. Ovo duhovno, pneumatikon, je glavno u svećeničkom radu. Sve je drugo sporedno. Radili mi što mu drago, živjeli mi neznam kako težko, nalazili se mi u zaista nemogućim prilikama, uviek moramo biti sposobni, da zajedno s Apostolom naroda neustrašivo i od srdca kažemo: Non enim erubesco evangelium (Rim 1, 16). Ta kako bismo se smjeli vladati, kao da se stidimo evandelja, za koje Duh Sveti kaže na istome mjestu: Virtus enim Dei est in salutem omni credenti. Kako da se stidimo onog Evandelja, na koje liepo pristaju rieči sv. Augustina: Incomparabiliter pulchrior est veritas Christianorum,

quam Helena Graecorum (In ep. ad Hier.). Kako da se odrečemo evanđeoske istine, za koju vriede rieči sv. Bernarda: Veritas sola liberat, sola solvit, sola lavat... Non amat veritas angulos... in medio stat... talis est veritatis status, ut etiam multis impugnaotibus suscritetur et crescat. (De grad. humilit. passim). Ako je poganin Ciceron (in Vati) mogao napisati za obične istine naravnoga reda ove zanosne rieči: tantam semper potentiam veritas habuit, ut nullis machinis, aut cuiusquam hominis ingenio, aut arte subverti potuerit: et licet in causa nullum patronum aut defensorem obtineat, tamen per seipsam defenditur — što da kažemo za predivne vrhunaravne istine Kristova evanđelja, svete vjere naše? Gratias agamus Deo nostro, quia veritas fidei nostrae annuntiatur in universo mundo. Nauk evanđelja neka je jedino pravilo našega života i rada, da tako doista iz vjere i živimo (cf. Rim. 1, 17).

Dr. M. Lach

PRIČEST SVEĆENIKA IZVAN SV. MISE

Svećenici *A*, *B* i *C* ne mogu služiti Sv. Misu radi bolesti, odnosno radi nekog defekta. Svećenik *A* ide svake nedjelje i blagdana k službi Božjoj, a Sv. Pričest prima samo na Veliki četvrtak. Svećenik *B* ide skoro svaki dan u crkvu, te se zajedno s vjernicima pričešćuje kod pričestne klupe, ali bez štole. Svećenik *C* ide također skoro svaki dan na Sv. Misu, ali mu je kao svećeniku vrlo težko zajedno s vjernicima pristupati k Sv. Pričesti, pa pita, smije li sam sebe pričešćivati ,na pr. poslije sv. Mise, kad većina vjernika otide iz crkve? — Quid ad casum?

Svećenik *A* napustio je glavnu i najjaču podlogu svećeničkoga duhovnoga života. Ne može li služiti sv. Misu, trebalo bi da se obazire na duh kanona 805., koji nalaže svećenicima: »Sacrum litandi pluries per annum«, a biskupima i redovničkim poglavarima nalaže, da vode brigu o tomu, »ut iidem saltem singulis diebus dominicis aliisque festis de praecepto divinis operentur«. Ako dakle svećenik ne može služiti svetu Misu, neka se barem pričesti svake nedjelje i zapoviedanog blagdana; a ako mu to ne bi bilo moguće, onda neka primi Sv. Pričest barem *»pluries per annum«*.

Svećenik *B* živi pravim svećeničkim životom, a i vjernicima daje liep primjer kršćanskog života. Pričešćivanje kod pričestne klupe i bez štole ipak n i j e u s k l a d u s r u b r i k a m a. Prema »Rimskom Obredniku« nemaju se naime svećenici i drugi duhovnici pričešćivati kod pričestne klupe zajedno sa svjetovnjacima, već kako veli »R. O.«: »neka kleče na stubama oltara, ili može li lako biti, neka budu u oltarskoj ogradi odieljeni od svjetovnjaka«, i »neka pričešćujući se metnu na se štolu biele ili iste boje kao i svećenik, koji pričešćuje«. Tako to traži »R. O.« na str. 91. 4.

Svećeniku *C*, koji bi htio sam sebe pričešćivati, odgovara »Pastirsko Bogoslovlje« Schüch-Polz, da prema današnjoj praksi svećenik sam sebe pričešćuje samo u Sv. Misi (Schüch-Polz, str. 529.). Na istoj se strani navodi u 3. bilježci mišljenje sv. Alfonza Lig., prema kojem može svećenik izvan Sv. Mise pričestiti samoga sebe samo onda, a k o n e m a s v e ć e n i k a n i đ a k o n a, koji bi ga pričestio. Neka se dakle svećenik *C*, dok ima svećenika, pričešćuje n a s t u b a m a o l t a r a i s a š t o l o m, te po mogućnosti o d i e l j e n o o d s v j e t o v n j a k a, kako to »Rimski Obrednik« traži od svećenika i drugih duhovnika, pa će nestati svake potežkoće, radi koje se susteže od Stola Gospodnjega.

E. K.

CRKVENE VIESTI

Br. 3180/45.

OKRUŽNICA
O »TJEDNU MAJKE I DJETETA«

I ove godine održat će se po cieloj Hrvatskoj od 26. V. —3. VI. »Tjedan majke i djeteta«. Kako sudbonosnu ulogu igra majka u životu pojedinog čovjeka i cieloga naroda, o tome ne treba puno govoriti. Dosta je samo prolistati životopise svetaca i ostalih velikih ljudi, pa ćemo odmah opaziti jednu značajnu činjenicu, naime da iza svakoga velikog muža redovito stoji pobožna i sveta majka. Tako na primjer iza Augustina stoji sv. Monika, iza Hrizostona sv. Antuza, iza Benedikta i njegove sestre Skolastike stoji sv. Abundantia, iza svete braće Grgura Naz. i Cezarija i sestre im Gorgonije stoji svetica Nonna, i tako redom. A svetac naših dana, Ivan Vianney, naglasio je više puta: »Sve što imam, iza Boga zahvaljujem svojoj majci«.

Imajući sve to pred očima pozivam svu braću svećenike, da tih dana održe propoviedi o velikoj ulozi majke u obitelji i narodu. Neka privežu za srdce hrvatskih majki one rieči Božje: »Žena će se spasiti rađanjem djece, ako ostane u vjeri i ljubavi« (1. Tim. 2, 15).

Sretna je zamisao, da se je početak te proslave stavio baš u mjesec svibanj. Neka svećenici u punoj mjeri izkoriste tu priliku i progovore hrvatskim majkama o nedostiživom uzoru svih žena i majki, Bl. Djevici Mariji.

U Zagrebu, dne 20. travnja 1945.

† *Alojzije*, v. r. nadbiskup

Br. 3556/1945.

OKRUŽNICA
MOLITVE I POBOŽNOSTI ZA MIR

Ratne strahote iz dana u dan bivaju sve veće, a prieti pogibelj, da će biti još veće na svršetku rata, koji se, kako svi znaci pokazuju, približava. Majka Božja prigodom svog ukazanja u Fatimi obećala je, da će Gospodin skratiti te nevolje, ako

se sviet molitvom i pokorom obrati Gospodinu. Želimo li, da nam Gospodin skrati dane ovih nevolja, treba da podvostručimo svoje molitve i pobožnosti.

Tokom ovog strašnog rata pozivano je bilo raznim okružnicama svećenstvo i vjernici, da se molitvama, pokorničkim djelima i raznim pobožnostima obraćaju Gospodinu za pomoć i sa zadovoljstvom moram izjaviti, da su se i svećenici i vjernici upravo natjecali u izvršivanju tih pobožnosti. Ponovno molim svećenstvo i narod, da sada još revnije obavljaju sve pobožnosti, koje su za vrieme ovog rata uvedene, a napose molitvu sv. krunice i pobožnosti u čast Preč. Srdcu Marijinu nakanom, da bi Gospodin skratio ove ratne strahote, udielio nam tako žuđeni mir, a nas i našu domovinu očuvao od pogibli, koje nam priete.

Posebno pak želim: 1. da se prema želji Sv. Otca Pape ovogodišnje svibanjske pobožnosti obavljaju što revnije na čast Majci Božjoj, da nam Ona izmoli od Gospodina pravedni mir;

2. da se organiziraju u mjesecu svibnju posebne pobožnosti sa školskom djecom, gdjegod je to moguće, sa zajedničkom sv. Pričesti, kako je to bilo provedeno prošle godine u Zagrebu i nekim našim gradovima.

3. da se po mogućnosti do konca rata u svim župnim i samostanskim crkvama jedanput tjedno s vjernicima obavlja križni put. Najzgodnije bi bilo svakoga petka.

4. da se po svim crkvama svaki dan navečer prije ili poslije zvonjenja Zdrave Marije moli sv. krunica sa zazivima, kako je to zaželjela Gospa u Fatimi. Molitvu sv. krunice mogu obavljati sami vjernici i bez svećenika pod vodstvom članova katoličkih družtava. Dušobrižnici neka ovu molitvu vjernicima najtoplije preporuče.

Neka milost i blagoslov Svemogućega Boga i zagovor Majke Božje prati cieli naš hrvatski narod.

U Zagrebu, dne 25. travnja 1945.

✝ *Alojzije*, nadbiskup

Broj: 3248-45.

OKRUŽNICA

Odbor Pokreta protiv psovke organizirao je svestranu borbu protiv psovke, te obćenite i najgore mane u našem narodu. U svom je radu, medju ninim sredstvima, razpačao 25.000 promjeraka brošure »Zapaljen jezik«. U prošlom je »Tjednu borbe protiv psovke« izdao brošuru u novoj nakladi u visini od 40.000 promjeraka. Brošuru su tražili mnogi župni uredi u Zagrebu i u pokrajini. Kako brošura dobro djeluje u smislu borbe protiv psovke, to se župnim uredima najtoplije preporučuje, da je što više proširе medju svoje župljane. Bit će dobro, da se brošura prodaje pred crkvom i da je članovi družtava Katol. Akcije i nabožnih udruženja razpačavaju i po kućama.

U Zagrebu, dne 23. travnja 1945.

✝ ALOJZIJE
nadbiskup

MJESEČNI SASTANAK ZAGREBAČKIH KATEHETA

održat će se u *nedjelju 6. svibnja* u 5 sati poslije podne u prostorijama Katoličke Akcije. Na dnevnom su redu neka važna pitanja, koja treba razpraviti. Pozivaju se svi katehete srednjih, stručnih, građanskih i pučkih škola, da svakako dođu na taj sastanak.

† DRAGOMIR ŠOLIĆ

Rodio se 31. srpnja 1887. u Redovju, kotar Jastrebarsko. Zaređen je 2. srpnja 1913. S njim je zaređeno još 15 bogoslova, među njima i dr. Bakšić, kanonik i sveučilištni profesor; Msgr. Pavao Jesih, nadarbenik prvostolne crkve i duhovnik Katoličke Akcije; i poznati stručnjak za ciganski jezik župnik u Vojnom Križu, Antun Medven. Pokojnik je služio kao kapelan na više mjesta, a posljednje mu je bilo Dubovac kod Karlovca, odakle je primljen u stanje mira.

Umro je 3. travnja 1945., a pokopan na Mirogoju. Sprovodio ga do groba kanonik, preč. gosp. Krešimir Pećnjak, uz podvorbu vlč. gg. Crnkovića i Peroša. R. in p.

SABIRANJE ZA SIROMAŠNE CRKVE

Vlastitom pobudom organizirao je velikodušno na dan otvorenja izložbe darovao za siromašne crkve dne 18. III. upravitelj crkve sv. Vinka veleučeni g. Dr. Nikola Žuvić, sveuč. prof. u m. sakupljanje milodara za siromašne crkve. Toplom preporukom vjernicima unišla je znatna svota od Kn 26.395.—, stoga mu Družtvo sveudiljnog klanjanja i ovim putem najljepše zahvaljuje na tom plemenitom činu.

ZA KAPELU »CORPUS DOMINI« NA TREŠNJEVKI darovali su: Dr. Marić Josip, kan. Zagreb Kn 20.000; Kralj Augustin, žk. Sunja Kn 17.000.—; Margetić Vladimir, kth., Kutina Kn 5.000.—.

Družtvo sveudiljnog klanjanja u Zagrebu najsrdačnije zahvaljuje svim dobročiniteljima za doprinose u korist kapele »Corpus Domini« i Doma Božje Providnosti na Trešnjevki.

ZA SVIEĆE U KAPELI CORPUS DOMINI unišli su u ovoj godini sliedeći doprinosi od raznih dobrotvora: Matijević Pavao, žk. dk., Vel. Kopanica, Kn 10.000.—; Župa Gornji Lipovac, Kn 10.000.—; Močelnik Matej, kap., Semeljci, Kn 5.500.—; Msgr. Bičanić Stjepan, kan., Zagreb, Kn 5.000.—; Kadej M., Zagreb, Kn 5.000.—; Dr. Kuntarić Zlatko, Kn 5.000.— N. N., Semeljci, Kn 5.000.—; Dječji dom Nazaret, Šestine, Kn 4.000—; Breitenfeld V., Zagreb, Kn 3.000.—; Lesjak Drago, upr. ž., Feričanci, Kn 3.000.—; Duković Augustin, kp., Orahovica, Kn 2.500.—; Iverović Nikola, sveć., Var. Ivanec, Kn 2.000.—; Krbavčić Branko, Zagreb, Kn 2.000.—; Dr. Hren Dragutin, kan., Zagreb, Kn 1.000.—; Kramar N., Zagreb, Kn 1.000.—; Msgr. Dr. Lončarić Josip, ž. u m., Zagreb, Kn 1.000.—; Mićević Stjepan, kth. Nova Gradiška Kn 1000.—; Pavić Matija, bisk. aktuar, Đakovo, Kn 1000.—; Polak Franjo, subs. Vel. Bukovec, Kn 1000.—; Rantaša Antun, upr. ž. Jelenska, Kn 1000.—; Venos Lj., Donji Miholjac, Kn 1000.—; Župa Vel. Bukovec, Kn 1000.—; Žunić Leonardo, žk. dk., Sv. Ivan Zelina, Kn 1000.—; N. N., Zagreb, Kn 1000.—; N. N., Zagreb, Kn 1000.—; N. N., Zagreb, Kn 500.—; Cezar Greg. Hrv. Leskovac, Kn 500.—; Kalafata D., Zagreb, Kn 500.—; Novak N., Zagreb, Kn 500.—; Šverer Rudolf, kan., Đakovo, Kn 500.—.

Vlastnik i izdavač: Nadbiskupija zagrebačka. — Odgovorni urednik: Dr. Janko Penić. — Tisak: Narodna tiskara u Zagrebu. — Za tiskaru odgovara: Rudolf Vedo, Zagreb, Kaptol 27.